

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621200032
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6621200032.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna v právnej veci žalobcu: T. C. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., 9. mája XX, proti žalovaným: 1/ T. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., E. B. P. 9, 2/ V. P., s.r.o., so sídlom B., A. P. XX, I.: XX XXX 747, zastúpený JUDr. Marián Prievozník, PhD., advokát, so sídlom Košice, Krmanova 1, IČO: 47 239 573, o vydanie bezdôvodného obohatenia 27 100,- eur, o späťvzatie žaloby, o odvolaní žalovaného 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/1/2021-118 zo dňa 14. februára 2023 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 2/ uznesenie Okresného súdu Lučenec č. k. 8C/1/2021-118 zo dňa 14. februára 2023 vo výroku II. m e n í tak, že žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 8C/1/2021-118 zo dňa 14. februára 2023 (ďalej aj len „napadnuté uznesenie“) výrokom I. konanie zastavil a výrokom II. rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 144, § 145 ods. 1, § 146, § 262 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

1.1 V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 05. 01. 2021 mu bola doručená žaloba, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 27 100,- eur. Podaním zo dňa 14. 02. 2023 vzal žalobca z dôvodu mimosúdnej dohody so žalovanými žalobcu späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť. Zároveň oznámil okresnému súdu, že strany sa mimosúdne dohodli aj na skutočnosti, že žiadna z nich si nebude nárokovať náhradu trov konania. Nakoľko žalobca vzal žalobu späť pred začatím pojednávania, a to celkom, boli v danej veci splnené zákonom stanovené podmienky pre zastavenie konania, a preto súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 144 CSP a konanie zastavil. Nakoľko na zastavení konania majú v prípade uzavretia mimosúdnej dohody procesné zavinenie obe strany sporu, pričom sa dohodli, že žiadna z ich si náhradu trov konania nežiada priznať, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal voči výroku II. žalovaný 2/ (ďalej aj len ako „odvolateľ“) odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP. Tvrdil, že so žalobcom žiadnu mimosúdnu dohodu neuzatvoril, ani s ním vo veci uzatvorenia mimosúdnej dohody nerokoval, ani nemal vedomosť o uzatvorení mimosúdnej dohody medzi žalobcom a žalovaným 1/. Od začiatku poukazoval na to, že

voči nemu bola žaloba podaná nedôvodne a v prípade úspechu žiadal priznanie náhrady trov konania. Uviedol, že bol v konaní zastúpený advokátom, k podanej žalobe sa písomne vyjadroval, túto vo vyjadrení označil za nedôvodnú, čo sa následne späťvzatím žaloby potvrdilo, a teda mu v súvislosti s jeho účasťou v súdnom konaní vznikli trovy zavinené žalobcom. Dôvod uvedený v napadnutom rozhodnutí, že v prípade uzavretia mimosúdnej dohody majú procesné zavinenie obidve strany sporu, sa na neho nevzťahuje, pretože žiadnu mimosúdnu dohodu so žalobcom neuzavrel. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie v rozsahu výroku II. tak, že žalovaný 2/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení konania vo veci samej. Zároveň žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. K odvolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že v žalobnom návrhu z 03. 01. 2021 zvýraznil, že žalobný návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia sa podáva z opatrnosti a s poukazom na inštitút premlčania v dôsledku jeho neistého právneho postavenia, zapríčinené odstúpením žalobcu 1/ od kúpnej zmluvy, ako aj s poukazom na neposkytnutie súčinnosti a odmlčanie sa žalovaného 2/, aj napriek skutočnosti, že žalovaný 2/ prijal finančné prostriedky z takejto zmluvy na svoj účet. Dodal, že v samotnom návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia žiadal súd, aby konanie prerušil do právoplatného rozhodnutia o určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy, vedeného na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 6C/8/2019, rozhodnutie ktoré je síce deklaratórneho charakteru, avšak až zodpovedanie právne významnej otázky je podstatou posúdenia existencie alebo neexistencie ním uplatneného nároku v zahájenom konaní. Z uvedeného dôvodu, akékoľvek výdavky žalovaných v súvislosti s procesnou obranou voči žalobnému návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia podaného spolu s návrhom na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určení právne významnej okolnosti, nie sú a za daných podmienok, ani nemôžu byť považované za účelne vynaložené výdavky v súvislosti s bránením svojho práva. V druhom rade poukázal na § 257 CSP, a teda že súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V tomto smere uviedol, že žalobný návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia podal takmer 2 roky po podpísaní kúpnej zmluvy a podaní návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu a zániku záložného práva žalovaného 2/ po podpise a vyplatení celej kúpnej ceny na účet žalovaného 2/, a to z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 6C/8/2019 práve v dôsledku neplatného odstúpenia od zmluvy zo strany žalovaného 1/ a jeho právnej neistoty ako žalobcu, ktorú znásobovala aj nečinnosť a odmlčanie sa žalovaného 2/. Tvrdil, že do neistého právneho postavenia sa dostal v dôsledku zavineného, nezákonného konania žalovaného 1/, pričom žalovaný 2/ aj napriek skutočnosti, že prijal finančné prostriedky od neho (žalobcu) na svoj bankový účet, neposkytol mu (žalobcovi) súčinnosť na vyvrátenie zavádzajúcich tvrdení žalovaného 1/, a teda zahájenie konania o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovaným bola „de facto“ jedinou možnou inštitucionálnou obranou jeho finančných záujmov (žalobcu), v dôsledku hroziaceho premlčania (v čase podania žaloby 03. 01. 2023 žalobca nedisponoval ani vlastníctvom nehnuteľnosti ani kúpnu cenu). S poukazom na vyššie uvedené, situácia do ktorej sa dostal bez akéhokoľvek zavinenia, je práve ten prípad, ktorý je hodný osobitného zreteľa, pre ktorý vznikla úprava § 257 CSP.

3.1 Ďalej uviedol, že po právoplatnom skončení konania vedeného na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 6C/8/2019 a v súvislosti s potrebou vyporiadania zvyšnej polovice nehnuteľnosti, sa so žalovaným 1/ dohodli a vzájomne si potvrdili, že odstúpenie od zmluvy je neplatné tak, ako to súd vo svojom rozhodnutí potvrdil a dohodli sa na odpredaji druhej polovice nehnuteľnosti, pričom súčasťou uvedenej dohody bola aj akceptácia požiadavky žalovaného 1/, aby žiadna zo zainteresovaných strán si neuplatňovala nárok na náhradu trov konania. V uvedenej súvislosti bola uvedená pripomienka zapracovaná do dokumentácie v bode 7.4. kúpnej zmluvy a rovnako tak bolo pripravené vyhlásenie pre žalovaného 2/ obsahujúce vzdanie sa záložného práva zapísaného na LV, ako aj vzdanie sa nároku na náhradu trov konania. Uvedená dokumentácia bola emailom z 16. 12. 2022 zaslaná na podpis právneho zástupcovi žalovaného 1/, ktorý zabezpečoval podpisy dokumentov a dohliadal na hladký priebeh transakcie, vrátane poskytnutia servisu advokátskej úschovy. Podľa tvrdenia právneho zástupcu žalovaného 1/, podpis vyhlásenia mal byť len formalitou a mal ho zabezpečiť žalovaný 1/ osobne návštevou žalovaného 2/ v Košiciach. Aj napriek dožiadaniu právneho zástupcu žalovaného 1/ emailom z 29. 03. 2023, právny zástupca mu do dnešného dňa predmetné vyhlásenie nedoručil. Navrhol, aby súd odvolanie žalovaného 2/ zamietol ako nedôvodné.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril odvolateľ, ktorý uviedol, že na základe výzvy súdu bol priamo vyzvaný, aby sa k podanej žalobe (o vydanie bezdôvodného obohatenia) vyjadril s poučením o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. K podanej žalobe sa tak vyjadril na základe výzvy súdu, a preto jeho procesnú obranu nemožno označiť za neúčelnú. Za neúčelnú možno označiť podanie žaloby len z opatrnosti. Odmietol aplikáciu § 257 CSP. Namietol, že by so žalobcom nekomunikoval, čo preukazuje predložená e-mailová komunikácia predložená samotným žalobcom, kde sa nachádza e-mail l.. U. D., zo dňa 09. 01. 2019. Čo sa týka žalobcom vypracovaného dokumentu - nepodpísaného vzdania sa nároku na náhradu trov, predovšetkým už zo samotného faktu, že takýto dokument bol zo strany žalobcu vypracovaný vyplýva, že (žalovaný 2/) nárok na náhradu trov konania má, pretože inak by sa nemal čoho platne vzdať. Tvrdil, že mu nie je známy obsah rokovaní a dohody o mimosúdnom riešení sporu medzi žalobcom a žalovaným 1/, o ktorom sa dozvedel až z uznesenia o zastavení konania. Žalobcom vypracovaný návrh vzdania sa nároku na náhradu trov mu nebol nikdy doručený, a to ani žalobcom, ani žalovaným 1/, ani jeho právnym zástupcom. Dodal, že nevidí žiadny dôvod, prečo by sa mal vzdávať nároku na náhradu trov.

5. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným 2/, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 357 písm. m/ CSP), a zistení, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP „a contrario“ uznesenie okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 2/ podľa § 388 CSP zmenil vo výroku II. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

6. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručou okresnému súdu dňa 05. 01. 2021 domáhal, aby súd uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 27 100,- eur. Žalobu odôvodňoval tým, že na základe kúpnej zmluvy mal nadobudnúť spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti. Zaplatenie kúpnej ceny zabezpečil vo výške 27 100,- eur na účet uvedený v kúpnej zmluve. Žalovaný 1/ odstúpil od kúpnej zmluvy, v dôsledku čoho katastrálny úrad prerušil vkladové konanie a vyzval žalobcu, aby podal žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy. Z uvedeného dôvodu žalobca podal žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy, konanie o ktorej sa viedlo na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019. S poukazom na inštitút premlčania podal žalobu z opatrnosti pred uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby za účelom zabezpečenia právnej istoty a pre prípad, že by Okresný súd Lučenec zamietol jeho žalobu na určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy. Z uvedeného dôvodu v žalobe tiež žiadal, aby súd prvej inštancie prerušil konanie zahájené touto žalobou do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019 (o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy).

6.1 Súd prvej inštancie uznesením č. k. 8C/1/2021-28 zo dňa 11. 05. 2021 okrem iného vyzval žalovaného 2/, aby sa v lehote 10 dní vyjadril k žalobe, s poučením o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ak sa žalovaný 2/ v určenej lehote nevyjadrí. Žalovaný 2/, reflektujúc na výzvu súdu prvej inštancie, sa k žalobe v stanovenej lehote vyjadril (č. l. 36). Súd prvej inštancie uznesením č. k. 8C/1/2021-66 zo dňa 11. júna 2021 konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 27 100,- eur prerušil do právoplatnosti rozhodnutia sporu o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy vedené na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 8C/1/2021-98 zo dňa 06. 02. 2023 rozhodol o pokračovaní v konaní pod sp. zn. 8C/1/2021, nakoľko v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019 bolo právoplatne rozhodnuté tak, že odstúpenie od zmluvy bolo neplatné. Následne žalobca doručil dňa 14. 02. 2023 súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby (v celom rozsahu) a žiadal, aby súd konanie zastavil. Svoj návrh odôvodnil tým, že po právoplatnosti súdneho rozhodnutia o neplatnosti odstúpenia od zmluvy uzatvoril so žalovanými mimosúdnu dohodu na odpredaji zvyšnej polovice nehnuteľnosti, pričom sa účastníci dohodli, že žiadny z účastníkov si nebude nárokovať náhradu trov konania. S poukazom na to, že odpadol dôvod právnej neistoty, tak zobral svoju žalobu späť. Ako dôkaz pripojil o. i. kúpnu zmluvu uzavretú medzi ním a žalovaným 1/ a súhlas žalovaného 2/ s výmazom záložného práva a vzdania sa nároku na náhradu trov konania (č. l. 107 - 110). Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

7. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 256 ods. 1 a 2 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

9. Podľa § 257 výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy SR je aj právo strany, ktorá v konaní (v spore) uspela, vo všeobecnosti na to, aby jej boli nahradené všetky trovy, ktoré vo vecnej súvislosti s uplatnením svojho práva vynaložila. V prípade úvahy súdu o odchýlení sa od toho generálneho pravidla, je súd povinný takýto odklon náležite odôvodniť, v opačnom prípade by sa dopustil porušenia základného práva na súdnu ochranu dotknutej strany.

11. Podľa pravidla vyjadreného v § 252 CSP, každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nebude spor skončený. Ide do určitej miery o výchovný účel tohto pravidla, ktorý vychádza z premisy, že strany sporu, ktoré iniciujú a vedú spor, tak konajú na vlastné riziko spočívajúc v zodpovednosti za výsledok sporu.

12. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie je vyjadrená v ustanovení § 256 CSP a znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli.

13. Pri použití § 256 ods. 1 prvej vety CSP treba otázku, či účastník konania (strana sporu) zavinil, že konanie muselo byť zastavené, posudzovať podľa procesného výsledku. Ak došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia návrhu (žaloby), možno strane sporu uložiť povinnosť nahradiť trovy zastaveného konania v prípade, ak pre jej správanie bol vzatý späť návrh (žaloba), ktorý bol podaný dôvodne.

14. Pojem procesné zavinenie použitý v § 256 CSP sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Konanie môže byť zastavené z rôznych procesných dôvodov, najčastejšie dochádza k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby (celkom alebo sčasti) alebo v dôsledku nedostatku procesných podmienok. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesno-právny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Zavinenie môže existovať tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, ktorou príčinou je správanie sa strany sporu, t. j. aj jej prejav vôle spočívajúci v späťvzati žaloby a dôsledkom je vznik trov protistrany (sp. zn. I. ÚS 469/04). Pojem procesné zavinenie je tak potrebné vykladať komplexne a extenzívne, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre, t. j. nie v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie strany sporu. Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov (strán) z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. septembra 2011 sp. zn. 7M Cdo 4/2010).

15. Odvolací súd konštatuje, že v prípade, ak k zastaveniu konania došlo na základe späťvzatia žaloby, v zásade platí, že zodpovednosť na zastavení konania nesie žalobca, ktorý je tak povinný nahradiť trovy konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP protistrane. Uvedené neplatí v situácii, ak bolo preukázané, že dôvod odpadnutia predmetu sporu, pre ktorý žalobca dôvodne zobral žalobu späť, spočíval v zavinenom správaní žalovaného (napr. splnenie žalovanej povinnosti po podaní žaloby). Od uvedeného je však potrebné odlišovať aj situáciu, ak dôvod odpadnutia predmetu sporu, pre ktorý žalobca dôvodne zobral žalobu späť, spočíval buď v zavinenom správaní sa oboch strán sporu alebo v objektívnej skutočnosti, ktoré strany sporu nemohli ovplyvniť. V takomto prípade súd rozhodne, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, nakoľko nemožno pričítať jednoznačne zodpovednosť na zastavení konania

ani jednej strane. V uvedených prípadoch, kedy nastala situácia, že by niekto z strán sporu vzniklo právo na náhradu trov konania, možno ešte pristúpiť k skúmaniu, či na danú situáciu možno aplikovať výnimku podľa § 257 CSP, ktorá je vyjadrením toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom a moderovať tak mieru priznaného nároku náhrady trov konania.

16. V tomto smere odvolací súd dodáva, že už Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31. júla 2017 uviedol, že aplikácia citovaného ustanovenia však musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok; dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie, ale i okolností, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

17. Odvolací súd konštatuje, že v predmetom konaní nie je sporné, že žalobca vzal žalobu späť, a teda zavinil zastavenie konania. Vychádzajúc len z tejto premisy, by mal žalobca znášať zodpovednosť na zastavení konania. Odvolací súd však v zmysle vyššie uvedeného posudzoval individuálnu povahu tohto konania a prihliadal na dôvody žalobcu, pre ktoré zoberal žalobu v celom rozsahu späť.

18. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by žalovaný 2/ uzatvoril so žalobcom mimosúdnu dohodu, ktorá by predstavovala legitímny a zákonný podklad pre napadnutý výrok súdu prvej inštancie o trovách konania. Tvrdenie žalobcu o mimosúdnej dohode, ktorú mal uzatvoriť spoločne aj so žalovaným 2/ bolo účinne rozporované a žalobca toto svoje tvrdenie hodnoverne nepreukázal, keď na predloženej kúpnej zmluve a súhlase záložného veriteľa (žalovaného 2/) s výmazom záložného práva a vzdania sa nároku na náhradu trov konania (č. l. 107 - 110) absentujú podpisy zmluvných strán. Možno tak v tejto rovine prisvedčiť len tvrdeniu žalobcu o uzatvorení mimosúdnej dohody so žalovaným 1/, ktorý uzatvorenie mimosúdnej dohody so žalobcom nepopieral, v dôsledku čoho možno nesporne vychádzať z premisy takto uzatvorenej mimosúdnej dohody medzi žalobcom a žalovaným 1/ o tom, že sa vzdávajú nároku na náhradu trov konania. Stručne povedané, predmetná mimosúdna dohoda v aspekte nároku na náhradu trov konania by tak mala zakladať právne účinky len medzi žalobcom a žalovaným 1/. Nakoľko sa však do výroku trov konania odvolal len žalovaný 2/, odvolací súd viazaný rozsahom odvolania v zmysle ust. § 379 CSP nárok žalovaného 1/ na trovy konania v odvolacom konaní nepreskúmaval, nakoľko v danej veci nejde na strane žalovaných o nerozlučné ani nútené procesné spoločenstvo.

19. Odvolací súd, pri posudzovaní zavinenia na zastavení konania, hodnotí argumentáciu žalobcu, o podaní žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia z opatrnosti, ako nedôvodnú. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje základný účel inštitútu trov konania, ktorý vychádza z premisy, že strana sporu,

ktorá iniciuje a vedie spor, tak koná na vlastné riziko spočívajúce v zodpovednosti za výsledok sporu. Vychádzajúc z prejednávanej veci bol nosný argument žalobcu založený na obave z premlčania jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu zrušenia kúpnej zmluvy, ak by sa v súdnom konaní, ktoré inicioval, a ktoré sa viedlo na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019 rozhodlo, že odstúpenie od zmluvy bolo platné. Odvolací súd konštatuje, že argumentácii žalobcu nie je možné prisvedčiť, nakoľko tá je založená na subjektívnej predstave žalobcu, ktorá nemá svoj objektívny základ v aktuálnej právnej úprave a ani v aplikačnej praxi súdov SR. Na podporu svojich záverov odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/15/2019 zo dňa 26. februára 2020, ktoré odhliadnuc od konkrétnosti danej veci vyvracia obavy žalobcu o premlčaní jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade synalagmatických záväzkov, keď proti sebe stojí právo, ktoré sa premlčuje a nepremlčateľné právo. Dôvodnosť žaloby tak bola založená len na subjektívnej predstave žalobcu, z postavenia ktorého ako „dominus litis“ (pána sporu, ktorý svojím konaním určuje jeho smerovanie) vyplýva aj jeho zodpovednosť za výsledok sporu v rovine povinnosti hradiť trovy konania. S poukazom na prezentované úvahy dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu zavinenia na zastavení konania na strane žalovaného 2/, a ani nepreukázal, že by zodpovednosť na zastavení konania bola v porovnateľnej miere zavinenia na oboch stranách sporu alebo v objektívnej skutočnosti, ktorú strany sporu nemohli predvídať. Z vyššie uvedeného tak dospel odvolací súd k záveru, že zodpovednosť na zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby spočíva v plnej miere na ľarche žalobcu, ktorý je povinný nahradiť trovy konania protistrane, ktorá zastavenie konania nezavinila.

20. Odvolací súd sa v dôsledku odvolacej argumentácie žalobu zaoberal prípustnosťou aplikácie moderačného práva v zmysle ust. § 257 CSP a dospel k záveru, že v okolnostiach prejednávanej veci neboli naplnené kritéria pre jeho aplikáciu. Súdna prax pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok; dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti, pričom tieto v prejednávanej veci neboli preukázané. Skutočnosť, že žalobca viedol so žalovaným 1/ spor o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy, v dôsledku čoho nadobudol žalobca subjektívny pocit obavy z premlčania jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, nenapĺňa charakter výnimočných okolností, pre ktoré by súd nemal strane, ktorá nezavinila zastavenie konania priznať náhradu trov konania. Žalobcom opisované obavy, ktoré mali prameniť z prípadného rizika straty vlastníckeho práva (odstúpením od kúpnej zmluvy zo strany žalovaného 1/) a spôsobu vedenia konania na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 6C/8/2019 o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy a komunikácie so žalovaným 2/, podľa názoru odvolacieho súdu tiež nie je možné hodnotiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Uvedené dôvody tak spočívajú len v subjektívnych záveroch žalobcu, ktoré zároveň nenapĺňujú intenzitu dôvodov tak, ako prezumuje zákon v ustanovení § 257 CSP. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že žalobca zároveň s podaním žaloby žiadal, aby súd rozhodol o prerušení konania do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy (sp. zn. 6C/8/2019).

21. Odvolací súd k odvolacej námietke žalobcu, že „výdavky žalovaných v súvislosti s procesnou obranou voči žalobnému návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia podaného spolu s návrhom na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určenie právne významnej okolnosti nie sú za daných podmienok účelne vynaložené výdavky v súvislosti s bránením práva“ uvádza, že o tejto námietke je oprávnený rozhodovať súd prvej inštancie v štádiu vyčísľovania trov, kedy zohľadňuje účelnosť vynaložených výdavkov strany sporu v konaní. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd uvedenou námietkou nemohol zaoberať.

22. Vyššie uvedené skutočnosti viedli odvolací súd k procesnému postupu v zmysle § 388 CSP, keď neboli splnené podmienky na potvrdenie uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutej časti o trovách konania a rovnako tak neboli splnené ani podmienky na jeho zrušenie, preto s prihliadnutím na zistenie, že zastavenie konania zavinil žalobca, odvolací súd napadnuté uznesenie vo výroku II. zmenil a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v konaní (§ 255 CSP) a vyslovil, že žalobca, ako procesne neúspešná strana sporu, je povinný zaplatiť procesne úspešnému žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením.

24. Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).